

Iskra-IEZE Ljubljana

Kakovost najlepše plačilo ustvarjalcem »Minirame«

Proizvodnja prenosnih TV sprejemnikov »Minirama« redno teče

Ko se je široko uveljavil radijski sprejemnik, se je kaj kmalu pokazalo, da marsikje niso zadovoljni samo z enim, pač z dvema, ali celo več sprejemniki številne družine opremijo svoja stanovanja. Prav isto se dogaja zdaj s televizijskimi sprejemniki, saj se kljub precej visoki ceni vse bolj uveljavljajo barvni namizni

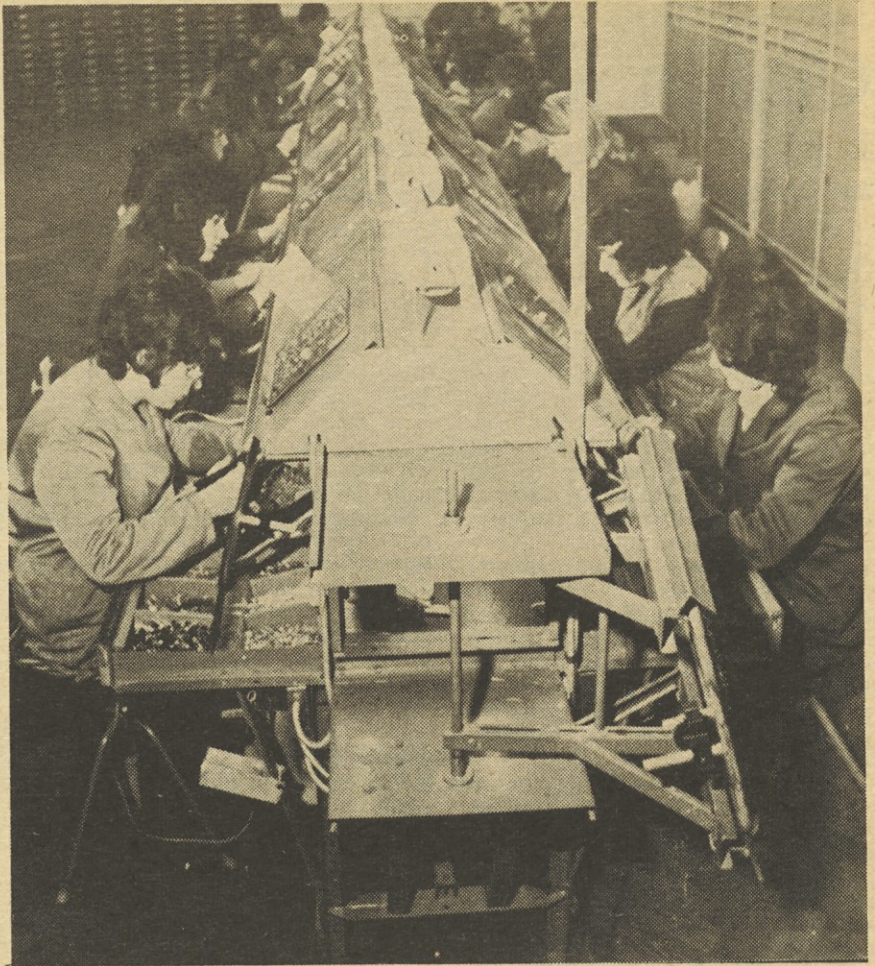
skušajo zadovoljiti želje vedno bolj zahtevnih kupcev. Ni bilo torej dovolj razviti kakršenkoli prenosni sprejemnik, pač pa takšnega, ki se bo lahko uveljavil tako doma, kot tudi na inozemskih tržiščih, kljub vedno hujši tuji konkurenci.

V tovarni so formirali inženiring, skupino devetih, neugnanih in tej

dovoljujejo vedno večje povpraševanje kupcev.

Če lahko z odstotki izrazimo delež domačih materialov in rok pri »Minirami«, potem recimo, da je v njem 80 % domačega in 20 % tujega. Ustvarjalci prenosnega TV sprejemnika »Minirama« so namreč tesno sodelovali s strokovnjaki italijanske

(Nadaljevanje na 2. strani)

Montaža elektronskih elementov na tiskane enote

Ustvarjalci televizorja »Minirama«, od leve na desno: Tomaž Bajuk, Jože Kovač, Peter Frelj, Jurij Butina, Jakob Lumbar, Franc Süßinger in Alojz Jakoč

televizorji, hkrati pa ljudje vse bolj segajo tudi po manjših, prenosnih, katere lahko gledajo tudi izven svojih domov, na počitnicah, kjerkoli. Kaže se torej vedno večje povpraševanje po prenosnih televizorjih, solidne kakovosti in uporabnosti povsod.

Tržne analize in izkušnje od drugod so privedle v l. 1971 tedanjo tovarno za elektroniko in avtomatiko, da se je lotila težke in zahtevne naloge — prenosnega televizorja, s katerim bi se Iskra lahko uveljavila na domačem in tujih tržiščih. Takšna odločitev je bila vsekakor pravilna, hkrati pa tudi tvegana, kajti na svetu je že lepa vrsta proizvajalcev prenosnih televizijskih sprejemnikov, ki s svojimi izdelki

nalogi docela predanih sodelavcev. Ta team, pod vodstvom inženirja Jurija Butine, se je z vso vnemo lotil težke naloge, prav za prav z minimalnimi izkušnjami, vendar pa z dobršno mero volje in vztrajnosti, predvsem pa z jasnim namenom — ustvariti prenosni televizor, ki se bo s svojimi odlikami lahko uveljavil na trgu. Danes, ko so mimo vse ovire, trenutni neuspehi in nemalo katera težava, bi bilo odveč naštevati, kako je potekalo njihovo delo in s čim vse so se morali spoprijemati, preden je proti koncu preteklega leta stekla poskusna proizvodnja sprejemnika, ki so ga krstili za »Minirama«. Vendar — uspeli so in od julija naprej že teče redna proizvodnja tako, da z novimi sprejemniki te vrste že za-

Tovarna »Vega« k Iskri

Tovarna »Vega« je predlagala, da bi se s 1. 1. 1974 pripojila k Iskri—Elektromehanika Kranj in s tem postala ena izmed njenih temeljnih organizacij združenega dela. Dne 12. 11. 1973 je delovni kolektiv Vege s 87-odstotno večino potrdil svojo pripravljenost, da se vključi v delovno družino Elektromehanike.

Prvi začetki tovarne »Vega« segajo v leto 1948, ko so v tedanjem ministrstvu za industrijo in rudarstvo LRS začeli razmišljati o ustanovitvi podjetja za izdelavo optičnih in steklopihaških izdelkov. Leta 1949 ustanovljeni Institut za optiko in steklopihaštvo je leta 1951 prerasel v Tovarno optičnih in steklopihaških izdelkov, ki smo jo poznali pod kratko TOS.

Ker je bila ta proizvodnja za Slovenijo nova, si je podjetje moralo najprej izobraziti potrebne kadre in si zagotoviti potrebne prostore. Zaradi naraščajoče prostorske stiske je v letu 1959 začelo z etapno izgradnjo novih prostorov na območju med Kotnikovo in Metelkovo ulico v Ljubljani. Z najetjem kreditov za to gradnjo in za novo opremo pa si je seveda podjetje nakopalo obveznosti, ki bi jih lahko odplačevalo le, če bi vzporedno povečalo proizvodnjo in si pridobivalo nova tržišča.

Vse kaže, da so bili takratni načrti preveč velikopotezni in so presegali moči do tedaj uspešnega kolektiva in njegovega vodstva. Težava in zakašnitve pri osvajanju novih izdelkov, prehitro zaposlovanje novih delavcev, pomanjkanje čuta za realnost, itd., vse to je vodilo v vedno večje zadolževanje z najemanjem kratko-

ročnih kreditov, v neredno izplačevanje osebnih dohodkov, v odhajanje kadrov in s tem v vedno težjo situacijo v tovarni.

Pri pregledu zaključnega računa za leto 1969, ki je sicer kazal pozitivni rezultat, je služba družbenega knjigovodstva ugotovila nepravilnosti in poslovno izgubo. Kot rešitev iz nastale situacije je Skupščina občine Ljubljana Center v decembru leta 1970 uvedla v podjetju prisilno upravo, ker pa je bila tudi za leto 1970 predvidena velika izguba, so odgovorni organi predlagali uvedbo stečajnega postopka, kar z drugimi besedami pomeni likvidacijo podjetja. Stečajni postopek je sicer bil uveden, do likvidacije pa ni prišlo, ker sta po sporazumu z Iskra Commerce oba glavna upnika, to je Ljubljanska banka in Sklad skupnih rezerv občine Ljubljana Center, prenesla svoje terjatve do Vege na Iskra Commerce, pri tem pa so bile le-te znižane za 30 % oziroma za 47 %. Tako znižane dolgove bi morala Vega preko Iskra Commerce odplačati v 12 letih s 6 % obrestmi s tem, da se začetek odplačevanja odgodi za 3 leta.

Med Vejo in Iskra Commerce je bil ob tej priliki podpisan samoupravni sporazum, po katerem je

bila v Vegi uvedenačasna uprava, v katero sta oba podpisnika določila vsak po 3 člane. Dalje je bilo določeno, da bo po prenehanjučasne uprave t. j. po 31. 12. 1973, delovna skupnost Vege izvedla referendum o bodočem statusu tovarne.

Ob koncu leta 1972 pa je med članičasne uprave prišlo do nesoglasij glede bodoče proizvodne usmeritve Vege. Po predlogu Iskra Commerce naj bi Vega sprejela v svoj proizvodni program nekatere izdelke s področja laserske tehnike, članičasne uprave Vege pa se s tem niso strinjali, ker so bili mnenja, da bi to prineslo Vegi le nova vlaganja in nove obveznosti.

Zaradi tega so članičasne uprave iz Iskra Commerce odstopili. (Nadaljevanje na 2. strani)

Razstava Design Iskra v Oslu

Od 12. do 20. oktobra 1973 je Norisk Design Center pripravil malo razstavo dobro oblikovanih Iskrinih izdelkov. Razstava je vzbudila veliko zanimanje norveške javnosti, posebej pa med strokovno publiko.

Razstavljeni so bili: telefonski aparat ATA 20 v treh barvnih izvedbah, ATA 40, in študije novih telefonskih aparatov, cestni telefonski steber, kompletna družina UNI ročno obdelovalnih strojev, novo oblikovani barvni TV sprejemnik, univerzalni merilni instrument, ročni polnilec akumulatorjev in del grafične podobe ZP Iskra.

PREDLOG za sklenitev samoupravnega sporazuma o financiranju učil in učnih pripomočkov v SRS

Vodstvi Zveze komunistov in Zveze sindikatov ZP ISKRA sta sklenili predlagati delavskemu svetu ZP ISKRA, da sproži iniciativo za sklenitev družbenega dogovora v SR Sloveniji, s katerim bi se uredilo financiranje učnih pripomočkov in učil za učence osemletk in tako realiziralo ustavno določilo o brezplačnem osemletnem obveznem šolanju oziroma odpravila enega od vzrokov socialne diferenciacije.

Organizacije združenega dela naj bi se z družbenim dogovorom obvezale, da bodo z denarnimi prispevki zagotovile sredstva, ki bodo zadoštevajoča, da že v šolskem letu 1974/75 vsi šoloobvezni otroci v SR Sloveniji brezplačno prejmejo učila in nujne učne pripomočke (zvezke in podobno).

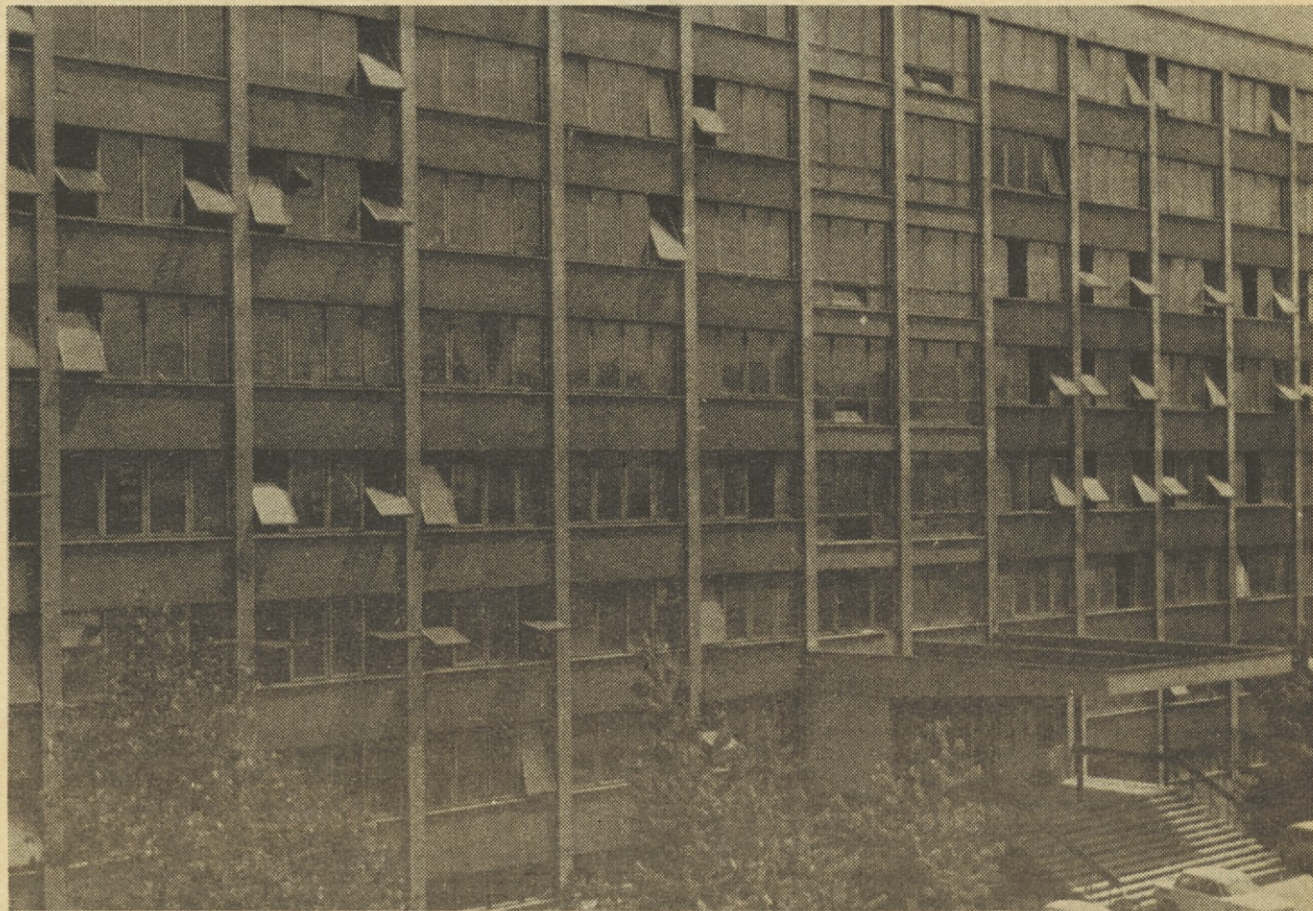
Vendar bi ob podpisu družbenega dogovora bilo potrebno doseči tudi poenotenje standardov glede zahtevanih učil in drugih pripomočkov, ker so sedanje razlike občutne in ne vedno racionalne. Dogovoriti bi se bilo potrebno tudi o sistemu izposojanja in vračanja učbenikov.

Da bi dosegli racionalno poenotenje za vso Slovenijo, kot tudi smotnejšo politiko izdajanja novih učil, dogovore z založniki glede kvalitete in cene, ki je danes še vedno podvržena določeni tržni logiki, in

tako zagotoviti izenačevanje pogojev šolanja otrok, ne glede na socialni položaj staršev, predlagajo vodstva družbenopolitičnih organizacij ZP ISKRA, da pristopijo k družbenemu dogovoru tudi RS Zveze sindikatov Slovenije, IS Skupščine SRS, Republiška izobraževalna skupnost in republiški zavod za šolstvo ter Gospodarska zbornica Slovenije, ki bi prevzeli odgovornost za izvedbo omenjenih ciljev.

Organizacije združenega dela bi se obvezale, da bodo plačevale ustrezen prispevek v sorazmerju s svojim dohodkom, pri čemer naj bi bil prispevek priznan za davčno olajšavo (odbitna postavka).

Če bi se podpisniki družbenega dogovora sporazumeli, da bi se zaradi poenostavitve postopka lahko opustilo sklepanje posebnega družbenega dogovora in vključilo omenjeni predlog v splošni družbeni dogovor, s katerim se na republiški ravni zagotavljajo sredstva za financiranje izobraževanja. V vsakem primeru pa je treba zagotoviti ločeno vodenje in evidenco nadpomoči sredstev, ker imajo strogo namenski karakter. Sredstva naj bi se zbirala pri Republiški izobraževalni skupnosti in bila ugrajena v njen samoupravni mehanizem.

Večina za Iskra

Kolektiv tovarne »Vega« v Ljubljani se je 12. novembra z referendumom odločil za pripojitev kot TOZD v podjetje ISKRA Elektromehanika Kranj. Na sliki: glavna stavba (uporabna prostornina 10.000 kv. m) tovarne »Vega«

Cilji in namen integracij

Iz poročila predsednika komisije za samoupravljanje — Petra Toša

»Vsaka integracija, s katero ne dosežemo večje družbene učinkovitosti, postane sama sebi namen. Zato moramo s povezovanjem in združevanjem OZD v procesu družbene reprodukcije težiti k jasno opredeljenim ciljem. Jasno je, da v samoupravno organiziranem združenem delu največje moč družbene delitve dela ni moč doseči brez neposredne aktivnosti delavcev samih, brez zavesti, da s povezovanjem in združevanjem OZD krepi materialno podlago in svoj položaj v upravljanju, zagotavlja največje angažiranje vseh človeških in materialnih sil za svoj osebni, skupni in družbeni materialni razvoj, da razvija temelje svojega družbeno-ekonomskega položaja, svojo upravljalno moč na poglobljanju družbenega značaja proizvajalnih sredstev ter ustvarjenega dohodka.

Neposreden interes vsakega delavca ob integraciji je ustvariti večji dohodek in s tem tudi podlago za večji osebni dohodek. Interes vseh delavcev v odnosih medsebojne odvisnosti pri delu na družbenih proizvajalnih sredstvih doseči kar največje ekonomske in družbene razvojne učinke.

Konkretno se mora to hotenje odraziti v takem povezovanju in združevanju OZD, ki bo zagotavljalo večjo usklajenost razvoja v panogi, v odpravljanju strukturnih neskladnosti našega gospodarskega in družbenega razvoja, v zagotavljanju enakomernega in skladnejšega razvoja posameznih ozemeljskih področij ter v zagotavljanju možnosti delavcev oziroma njihovih TOZD, da zagospodarijo nad novo ustvarjeno vrednostjo v celotnem procesu družbene reprodukcije.

Zagotavljanje razvojnih učinkov povezovanja in združevanja delavcev določenih OZD, delavcev neke občine, regije ali republike. To je interes delavskega razreda Jugoslavije. To je osnova in pogoj za enotnost jugoslovanskega trga. To je podlaga in pogoj za enotnost delavskega razreda Jugoslavije ter materialna osnova za bratstvo in socialistične odnose med narodi in narodnostmi v Jugoslaviji.

Smo v fazi, ko se zavedamo, da enotnost jugoslovanskega tržišča ni le deklaracija, ampak nujna potreba velikega števila OZD in pogoj za enakopraven družbeno-ekonomski položaj vseh delavcev Jugoslavije. To usklajevanje razvoja v panogi in med panogami, odpravljanje strukturnih neskladnosti v gospodarstvu, skrb za hitrejšo premagovanje nerazvitosti in drugo ni in ne more biti le cilj povezovanja v slovenskem gospodarstvu, ampak povezovanja in združevanje OZD v Jugoslaviji ter medrepubliškega dogovarjanja.

Povezovanje in združevanje OZD v jugoslovanski prostor pa bo pripomoglo tudi k njihovem načrtnejšemu vključevanju v mednarodno delitev dela, pripomoglo k doslednejšemu uveljavljanju ekonomskih odnosov z gospodarsko nerazvitimi državami, ki smo jih načrtali z našo zunanjo politiko, vlogo in položajem Jugoslavije v svetu.

Potem je navedel nekaj konkretnih nalog za komuniste v posameznih ustanovah, organih, vodstvih:

Z vidika razvoja materialne podlage dela in samoupravljanja v ZD, z vidika skrbi za razvoj življenjskega in družbenega standarda delavcev ter skrbi za njihovo večjo socialno varnost mora povezovanje in združevanje postati tudi stalna naloga sindikatov. Inicijativnost, organizirano delovanje za usklajanje različnih interesov in zagotavljanje izhodišč in družbeno-ekonomskih ciljev, ki jih s povezovanjem delavcev in OZD želimo doseči, mora postati sestavni del akcijskega programa sindikatov.

V ZK se moramo takoj odločno zavzeti, da bo vsaka OZD usmerjala svoje delo in razvoj na temelju takih razvojnih programov, ki bodo upoštevali v ustavi in v ZK izoblikovana izhodišča ter razvojne cilje za povezovanje in združevanje. Vztrajati moramo zlasti, da bodo razvojni programi odpirali perspektivo, ki bo presegala podjetniške okvire in se prek povezovanja in združevanja OZD ustrezno vključevala v slovensko in jugoslovansko gospodarstvo ter upoštevala razvoj doma in v svetu. To je naloga strokovnih služb in organov upravljanja. Odgovornost, da bo v vseh OZD to delo takoj zastavljeno, pa sloni na organizacijah ZK in občinskih komitejih.

Integracijskih procesov pa ni moč pospeševati zgolj v smeri večjega povezovanja in združevanja OZD na

področju gospodarstva. Taka usmeritev, čeprav le v tem trenutku, bi vodila do necelovitih ali celo napačnih rezultatov v prizadevanjih za hitrejši razvoj samoupravnih razmerij v procesu družbene reprodukcije. Povzročala bi zaostajanje in neenakost družbeno-ekonomskega položaja delavcev na drugih področjih ZD, številne kratke stike v sistemu samoupravnih družbeno-ekonomskih odnosov, nova strukturna neskladja itd. Zato je nujna sočasnost prizadevanj za večjo povezanost interesov delavcev na vseh področjih družbenega dela.

V tem trenutku, ko še ni dovolj neposrednih pobud, je povezovanje in združevanje OZD eno izmed poglavitnih vprašanj našega hitrejšega razvoja. To terjata mobilizacija vseh članov ZK. Komunisti v vseh OZD, zlasti pa komunisti na vodilnih delovnih mestih, so dolžni in odgovorni zagotoviti uresničevanje na današnji seji sprejetih stališč.

Naloga ZK in njenega CK pa je stalno spremljati uresničevanje sprejetih stališč, iskati odpre ter usposabljanje komuniste in delavski razred za premagovanje teh odpora. Zlasti pa je naloga CK in njegovih organov, da tudi v prihodnje podpre vse tiste združevalne pobude, ki bodo rezultat usklajenih akcij.

Enotnost akcije v celi ZK pa terja, da vse OO ZK ter sveti ZK in OZD takoj postavijo na dnevni red vprašanje proučenosti razvoja svoje delovne organizacije, na katerem mora sloneti tudi samoupravni sporazum o združevanju TOZD ter prizadevanju za vključevanje delovne organizacije v širše združevalne pobude in procese.

Matevž Šmid — aktiven na vseh področjih

Sivi lasje, energičen nastop in sproščen govor pri Matevžu Šmidu naredijo na človeka najlepši vtis. Matevž, strojni tehnik iz Elektromotorjev v Železnikih je zaveden Iskraš. 25 let ni menjal službe. Bil je med prvimi — ustanovnimi člani Kovinarske zadruge, ki je postala močna tovarna v Iskri. Ves čas je nosil trda bremena, pa pravi, da je bilo vendar vseskozi lepo. Bil je vodja

obrata, šef proizvodnje, tehnični vodja in direktorjev pomočnik. Takrat je bil edini tehnik v vsej tovarni. Tehnične in organizacijske odločitve so bile težke. Saj je bilo neredko treba v Ljubljano z avtobusom po material. Često ga je bilo treba na rami nesti domov. Strojna oprema pa... Kaj bi tarnali, pravi. Pa smo zrasli, v močno, sodobno in solidno podjetje. Strojna oprema se je izpopolnjevala in danes imamo že mnogo avtomatskih in polavtomatskih postopkov, ki smo včasih le sanjali o njih.

Šmid pa se ni zazidal v tovarno. Bil je unet prosvetar. Režiral je, organiziral, pripravljaj in vodil. Zanimivo. Beležil si je ure in pravi, da je za prosvetno delo, sudarniško seveda, opravil 16.785 ur. Poleg tega je bil vadiatelj in voditelj »Partizana«. Pripeljal je na prireditve več športnikov kakor iz ponosne Skofje Loke ali Kranja. Vodil je tudi predvojaško vzgojo več let. O tem pričva več diplom in drugih priznanj.

Iskra pa ima rad. Z njo in ob njej je rasel. O Iskri pravi: »Skupnost, ki smo jo skupaj spravili nam daje zavest neprimagljivega giganta. Ko takole združeni nastopamo na trgu in med jugoslovanskimi in svetovnimi partnerji, res nekaj pomenimo.« KF

Tovarna »Vega« k Iskri

(Nadaljevanje s 1. strani)

5. 1. 1973 pa je bil izveden predčasni referendum, na katerem se je kolektiv Vege izrekel proti temu, da bi Vega postala ena izmed tovarn ZP Iskre. S tem je Vega postala samostojna tovarna, ki pa bo do 1. 7. 1974 morala poravnati svoje dolgove, katerih 85 % v višini približno 30,5 milijona novih dinarjev odpade na Iskra Commerce, ostalih 15 % v višini 6 milijonov novih dinarjev pa na ostale upnike. Vega bi morala Iskra Commerce vračati približno 4,3 milijone novih dinarjev letno. Tega pa tovarna ne zmore in vidi edino možno rešitev v tem, da se pripoji k nekemu močnejšemu podjetju, ki bo prevzelo garancije za sedanje dolgove in mu preskrbelo dodatni program, s katerim bo Vega ustvarila tak dohodek, da bo lahko sama vračala stare obveznosti.

Takšen je bil razvoj Vege, sedaj pa pogledajmo, kaj proizvajajo, s kakšno opremo in kadrom razpolaga in kakšni so izgledi za njeno sanacijo.

Sedanji proizvodni program Vege obsega tri skupine izdelkov:

— steklopihaške izdelke, ki predstavljajo 20 % vrednosti eksterne proizvodnje,

— optične izdelke, ki predstavljajo 10 % vrednosti eksterne proizvodnje in

— optične aparate, ki predstavljajo 70 % vrednosti eksterne proizvodnje.

Steklopihaški izdelki obsegajo približno 180 različnih steklenih posod, aparatov in drugih izdelkov, s katerimi tovarna preko raznih specializiranih trgovskih organizacij zalaga predvsem domače tržišče. V izvoz gredo le živosebrna stikala. Med optične izdelke spadajo razne leče, zrcala in objektivni, ki jih Vega deloma vgrajuje v lastne optične aparate, deloma pa proda v izvoz.

V skupino optičnih aparatov spadajo predvsem diaprojektorji, eksijskopi, epidiaskopi, pisalni projektorji, signalne svetilke za železnico, lovski daljnogledi in drugo.

Proizvodni plan, ki za letošnje leto znaša 33,3 milijona dinarjev, je Vega v 9 mesecih izpolnila 79-odstotno, kar pomeni, da so plan presegli. Za leto 1974 je Vega plan povečala na 42,9 milijona dinarjev. Kljub takšnemu povečanju ni bojazni, da bi roba ostajala na skladišču, kar pomeni, da je vsaj zaenkrat sedanji proizvodni program zanimiv za tržišče in da ga nima smisla opuščati.

Izvoz je v nekaj preteklih letih znašal: 1970. leta 834.396 dolarjev, 1971. leta 564.410 dolarjev, 1972. leta 648.000 dolarjev in v prvih 9 mesecih 1973. leta 772.134 dolarjev. Rezultati so zelo ugodni, še bolj pa je razveseljivo, da bo izvoz možno še povečati.

Vega ima približno 10.500 kv. metrov prostora, od tega 8.750 kv. metrov v 8-etajni solidno grajeni železobetonski zgradbi. Ostali objekti so provizoriji, ki so v slabem stanju in ki jih bo potrebno postopoma podreti.

Obdelovalni stroji za proizvodnjo sestavnih delov so, razen nekaj izjem, precej stari in temu primerno izrabljeni, tako da ne omogočajo izdelave preciznih sestavnih delov. Mnogo boljša je oprema za izdelavo optičnih in steklopihaških izdelkov.

Ob koncu avgusta t.l. je Vega imela 419 zaposlenih, od tega 4 inženirje, 19 tehnikov in kar 184 KV in VK delavcev. Tako veliko število KV in VK delavcev na prvi pogled preseneča, upoštevati pa moramo, da je proizvodnja optike in teklopihaških izdelkov delo, ki zahteva veliko spretnost in ustrezno usposobljenost delavcev.

Število zaposlenih se je po letu 1970 zmanjšalo približno na polovico, kar pomeni, da so razpoložljivi prostori pri sedanjem programu in obsegu proizvodnje sorazmerno slabo zasedeni.

Če odštejemo stare obveznosti, potem lahko rečemo, da je Vega tako v lanskem kot v letošnjem letu poslovala uspešno in vse kaže, da bo tudi zaključni račun za leto 1973 pokazal dobre rezultate. Podjetje je likvidno in za izplačilo osebnih dohodkov ne jemlje kreditov, obratnih sredstev pa ima seveda premalo.

Tovarna Vega je predlagala, da bi se s 1. 1. 1974 pripojila k Elektromehaniki in s tem postala ena izmed njenih temeljnih organizacij združene dela. Dne 12. 11. 1973 je delovni kolektiv Vege s 87-odstotno večino potrdil svojo pripravljenost, da se vključi v delovno družino Elektromehanike.

Sedaj je vrsta še na temeljnih organizacijah združene dela Elektromehanike, da povedo svoje mnenje in sicer se bo to zgodilo na zborih delovnih ljudi, ki bodo predvidoma 24. novembra. Da bi bila pripojitev sprejeta, mora zanj glasovati vsaj dve tretjini TOZD, ki morajo predstavljati več kot polovico zaposlenih v Elektromehaniki.

Kolektiv Vege je s tem, da se je odločil za pripojitev k Elektromehaniki, že pokazal, da se zaveda pred-

nosti, ki izhajajo iz tega. Kaj pa na drugi strani o tem mislijo člani Elektromehanike? Na sejah delavskih svetov TOZD, ki so o tem razpravljali, je bilo največkrat slišati vprašanje, kaj bo imela Elektromehanika od pripojitve in, ali je potrebno, da sprejme to breme? Dalje izražajo skrb, ali ne bo mogoče hotela Vega ponovno »na svoje«, ko se bo stanje izboljšalo?

Kratek odgovor na ta vprašanja bi bil: Elektromehanika že močno čuti pomanjkanje novih kadrov v Kranju, zato si bo nove sodelavce morala iskati predvsem drugod. Zakaj si jih torej ne bi poiskala v Ljubljani, ki ima v primerjavi z drugimi lokacijami to prednost, da so prostori v Vega že na razpolago, drugod bi jih pa morali šele graditi. S pripojitvijo Vege Elektromehanika res sprejema določene probleme, ki jih bodo predvsem čutile njene strokovne službe, po drugi strani pa s tem

rešuje svoje probleme, katerim se zaradi dinamičnega razvoja ne more izogniti.

In kakšen je odgovor na tretje vprašanje? Vega bo s pripojitvijo postala TOZD z enakimi pravicami in dolžnostmi kot ostale. To pomeni, da bi v primeru odepitve enako kot vsaka druga TOZD morala ostalim povrniti svoje dolgove, tako da bi vsak dobil, kar mu gre. Mislimo pa, da so vezi, ki sedanje TOZD družijo v Elektromehaniko, večje od raznih nasprotij in da kolektiv Vege ne bo imel razlogov, da bi silil iz okvira Elektromehanike.

Komisija, ki je pripravila elaborat za pripojitev in poslovni odbor podjetja, ki je elaborat obravnaval, smatrata, da je na osnovi sedanjih ugotovitev pripojitev »Vege« k Elektromehaniki ugotovitev pripojitev »Vege« k Elektromehaniki smotrna in ekonomsko utemeljena!

-Do-

Na BIAM 73 uspešno sodelovala tudi Iskra

V šestih dneh, kolikor je razstava v Zagrebu trajala, je Iskra ponudila ne samo jugoslovanskemu tržišču, ampak tudi gospodarstvenikom iz drugih držav, naj sodobnejše naprave in opremo za avtomatizacijo v industriji.

V sodelovanju s poslovnim združenjem proizvajalcev orodnih strojev »Mašinounion«, s poslovnim združenjem proizvajalcev orodja »Alat«, Gospodarsko zbornico Jugoslavije in republiških zbornic in delovnih organizacij, je Zagrebški velesejem od 29. oktobra do 3. novembra organiziral drugič BIAM — mednarodni bienale orodnih strojev. Na letošnji mednarodni sejemski prireditvi je razstavljalo okoli 300 razstavljalcev iz 17 držav Evrope, Severne Amerike in Azije ter prikazalo svoje najnovejše izdelke.

Iskra je na tej razstavi zastopal Sektor za avtomatizacijo v industriji, ki je poleg svojih serijskih izdel-

kov, elementov kontaktorske tehnike in pnevmatskih elementov, prikazal nekaj novosti v krmiljenju, regulaciji ter varilni tehniki. Veliko zanimanje med obiskovalci je vladalo predvsem za brezkontaktno krmiljenje s sistemi SIMATIC, regulacijo motorjev in za digitalni merilnik dolžin in zasukov.

S področja varilne tehnike je Iskra pokazala standardno varilno napravo za varjenje v zaščitni atmosferi Ekomatik. Razen te naprave pa novost, ki uvršča Iskra v svetovni vrh proizvajalcev varilnih naprav, to je napravo za varjenje in rezanje s pomočjo plazme. Posebnost te naprave je v tem, da združuje oba postopka.

Kakovost najlepše plačilo ustvarjalcem »Minirama«

(Nadaljevanje s 1. strani)

firme ATES in s strokovnjaki ameriške firme RCA in s pridom uporabili izkušnje, ki so jih leti imeli na področju prenosnih sprejemnikov. Zahteva pri ustvarjanju novega prenosnega sprejemnika je bila namreč — najti takšen mehanizem, oz. takšno izvedbo, da bi se sprejemnik lahko napajal iz vseh vrst električnega omrežja in iz avtomobilskega akumulatorja. V svoji zasnovi je naša »Minirama« dejansko izdelana tako, da jo je brez kakih večjih posegov mogoče predelati za katero koli televizijsko normo, kot tak pa se ta naš TV sprejemnik zlahka uveljavi na vsakem tujem tržišču.

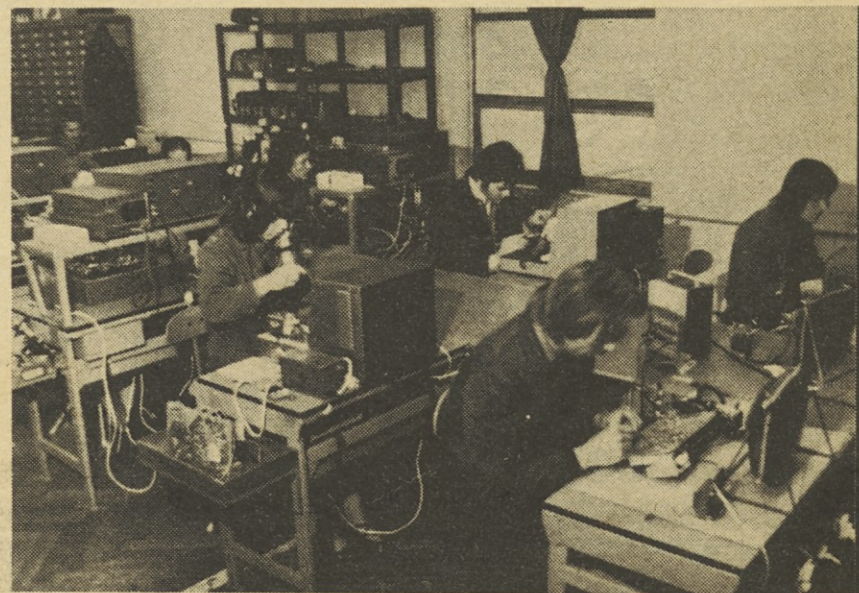
Oblikovno je sprejemnik »Minirama« zelo sodoben, prijetne zunanosti, prilagojen za varno prevažanje v avtomobilu, predvsem pa je to prvi tovrstni televizijski sprejemnik, konstruiran v Jugoslaviji, ki ga tudi proizvajamo. Oblikovno je »Minirama« zaščitena v Skandinavskih deželah, Švici, Nemčiji, Franciji, Angliji, Beneluxu, Kanadi, ZDA in Avstriji.

Če zdaj seštejemo vse, kar smo o »Minirami« slišali, prav lahko ugotovimo, da je naloga peščice marljivih in vnetih uresničevalcev zamisli dobro uspela, kar bodi zanje največje priznanje in zahvala, saj je razveseljivo, da so njihova prizadevanja kronana s takšnimi rezultati. Prav tako kot notranji ustroj, so ustvarjalci »Minirame« dali tudi samosvoj zunanji videz temu sprejem-

niku. Lasten oblikovalski dosežek je prav gotovo treba pohvaliti, kot so ga pohvalili tudi mnogi obiskovalci sejmov, na katerih je bil razstavljen. Ob koncu še beseda o ohišju »Minirame«. Le-ta je iz plastične snovi ABS, ima visoki sijaj in je zelo trdna. Za zdaj ohišja brizgajo za tovarno na Pržanu v podjetju »Plastik« v Kanalu, želeli pa bi si, kolikor bi za to bila na razpolago finančna sredstva, da bi lahko nabavili dva stroja za brizganje umetne snovi, da bi tudi ohišja lahko izdelovali v tovarni, kar bi nedvomno tudi pomenilo proizvodnjo. Sprejemnik pa ima razen tega še to posebnost, da ga lahko gledamo v njegovem vodovodnem položaju, ali pa z rahlim nagibom navzdol. Težišče mehanizma je temu prilagojeno, na ohišju pa so tudi nožice (šest), ki omogočajo stabilnost sprejemnika v vsakem izmed obeh položajev. Na njem je z ustreznimi udelanima antenama možno sprejemati UHF in WHF program, na štirih gumbih pa je možna nastavitve želenih kanalov.

Skratka — »Minirama« je prav tisto, kar smo si želeli, prav tisto, kar je bila glavna zahteva njenim ustvarjalcem ob začetku naloge in prav tisto, kar bo prav gotovo našlo zaželeno afirmacijo na domačem in na tujih tržiščih. K temu pa danes kolektiv, ki »Miniramo« izdeluje ne želimo ničesar drugega, kot dovolj materiala in čim manj težav, ki prerade spremljajo vsako, zlasti pa še mlado proizvodnjo.

-J. C.-

Uglaševanje elektronskih podsestavov za sprejemnike »Minirama«

Petintrideset let zvestobe

V ISKRA—EMO v Celju je že dolga leta tradicija, da za dan republike pokličejo tiste delavce, ki že več let delajo v podjetju in jih nagradijo. To je nagrada za tiste, ki že deset ali več let delajo neprekinjeno v podjetju. No, med takimi veterani dela je Štefka Perko, v letošnjem letu edina, ki je nagrajena za 35 let neprekinjenega dela.

Razgovor z njo je bil izredno zanimiv saj je Štefka znana kot skromna in tiha delavka, ki je vedno vestno in natančno opravljala svoje delo.

Povedala nam je, da se je zaposlila v EMO leta 1938, potem ko je končala meščansko šolo. Takrat je zavijala posodo v skladišču. Bila je pridna in zato so ji dali bolj zahtevno delo v pisarni, kjer je ostala v glavnem v računovodskem sektorju do današnjih dni.

Hitro je poteklo teh 35 let, nam je dejala, čeprav je bilo v tem dolgem času polno slabih, pa tudi dobrih doživetij.

Štefka je po vojni rada delala udarniško in se z veseljem spominja tistih časov. »Veste, prav nič nismo godrnjali, če je bilo treba delati. Delali smo dokler ni bilo narejeno to kar smo si zastavili za cilj. Delali smo vsi brezplačno in bili smo zadovoljni.« Tako nam je med drugim pripovedovala in dodala, da delo krepi človeka in ga vzgaja, zlasti če je složno in kolektivno organizirano.

Toda, da ne bo pomote. Štefka je delala udarniško vedno v delavnici za dosego plana in ne v pisarni. Delo v pisarni je vedno opravila v rednem delovnem času, če pa to ni bilo mogoče tudi v prostem času, vendar ne za plačane nadure. Ta navada je prišla v prakso mnogo pozneje in ne v prvem desetletju po osvoboditvi.

Sedaj je šla Štefka v zaslužni pokoj in delavci obrata odpreskov in avtokoles ter računovodskega sektorja so se ji za njeno požrtvovalno delo oddolžili z lepimi darili.

Čeprav je v življenju doživela marsikaj slabega, zlasti jo je prizadela družinska nesreča v kateri je izgubila svoje najdražje, se v njenih očeh zrcali krepka volja do življenja in dela, volja, ki jo je skovalo delo v teh dolgih letih.

Tudi doma ji ne bo nikdar dolgčas. Rada se ukvarja z vrtičkom, ročnimi deli, čitanjem knjig, zlasti romanov, zanima se za šport, ker je bila svoj čas uspešna rokometiška in seveda z domačimi gospodinjskimi deli.

Tako kot njeni sodelavci, ji tudi mi želimo, da bi v miru in zadovoljstvu uživala še dolga leta svojo težko prisluženo pokojnino in da bi ji bila sreča, tista mala sreča, ki najbolj osrečuje delovne ljudi kar najbolj naklonjena. E. Jejčič

Prilagajanje programov — ena od primarnih nalog

Razgovor o ustanovitvi branže telekomunikacij

8. novembra so se v sejni sobi TOZD ATC na Laborah v Kranju sestali predstavniki samoupravnih organov, družbeno-političnih organizacij in vodstev Iskrinih organizacij »Elektromehanika« Kranj, »Naprave« Ljubljana, »Elektronika« Horjul, Iskra Commerce in strokovnih služb ZP. Prisotne je pozdravil predsednik DS Elektromehanike Henrik Peternelj in na kratko pojasnil namen posveta. Po kratkem razgovoru so si prisotni ogledali novo tovarno elektronske telefonije, zatem pa se je razvila živahna razprava o branžni organizaciji telekomunikacij.

Direktor tovarne »Naprave« Ljubljana Franc Dobnikar je poudaril, da so v njihovi organizaciji že razpravljali o ustanovitvi branžne organizacije telekomunikacij, kajti le v taki organiziranosti vidijo pogoje za nadaljnji uspeh in razvoj TEN. Dopolnil ga je tov. Sirnik in pojasnil, da je potreben enotnejši proizvodni program in izdelki, ki so konkurenčni na domačem in tujem tržišču, to pa je možno le, če industrija telekomunikacij nastopa enotno. Tov. Dobnikar je zatem pojasnil, da je proizvodni plan za leto 1974 v TEN že narejen in da integracija ni vprašanje časovne stiske, pač pa gospodarska nuja, ki je aktualna že danes, v bližnji prihodnosti pa se ji ne bo moč izogniti.

Na vprašanje predstavnika tovarne »Elektronika« Horjul, kakšen je status in vloga tovarne »IRET« v Trstu, katere solastnik je kranjska Elektromehanika, je dal odgovor Anton Stipanič, gl. direktor IC. Povedal je, da je bila ta tovarna prvotno last tržaških Slovencev in zagrebške »Astre«. Ker je bila le-ta prisiljena svoj delež delnic prodati, se je za solastništvo zainteresirala Elektromehanika in tudi kupila večinski delež skupaj z IC. Povedal je tudi, da IRET izvaža 95 % svoje proizvodnje, da dela brez zalog in, da ne more zadostiti povpraševanju zaradi omejenih kapacitet. Stanje se bo v prihodnjih letih bistveno izboljšalo, ker bo IRET povečal investicije v razširitev proizvodnje. Tov. Stipanič je poudaril, da bi morali proizvajalci na področju telekomunikacij prilagoditi programe, kar je vsekakor ena primarnih nalog v prihodnjih letih.

Za njim je povzel besedo Jože Hujs, gl. direktor Elektromehanike in povedal, da je Elektromehanika že dolgo zainteresirana za branžno organizacijo združenega podjetja

ISKRA. Povedal je, da gre razvoj in tehnika z velikimi in hitrimi koraki naprej, da se proizvodni programi proizvajalcev, ki so nekdanje izdelovali povsem različne proizvode, vedno bolj pokrivajo z uporabo nove tehnike v elektroniki. Poudaril je, da vidi obstoj nas vseh le v čim bolj usklajenem delu, velikih serijah in, kar je najvažnejše, v spremljanju in uporabi vseh najnovejših dosežkov znanosti in tehnike. Vse to pa je pogojeno z integracijo oz. združevanjem v branžne delovne organizacije. Tov. Hujs je odkrito in jasno povedal, da se vključevanje v branžno industrijo Elektromehaniki ne izplača za leto ali dve, pač pa je tako sodelovanje aktualno le za daljša razdobja. Elektromehanika v integraciji za sedaj še ne vidi neke nuje, vendar je pripravljena sodelovati in vlagati v skupne nove investicije. Posebej je naglasil, da so TOZD v Elektromehaniki združene v DO (delovna organizacija združenega dela) in da bi se s konstituiranjem skupnosti temeljnih organizacij združenega dela pojavile večje težave. Elektromehanika naj bi še v naprej ostala organizirana na ravni delovne organizacije. Na koncu je tov. Hujs poudaril, da so le neposredni in odkriti razgovori pogoj za uspešno in dobro sodelovanje.

Predstavniki strokovnih služb ZP Štefan Dolhar je podprl mnenje direktorja Elektromehanike in poudaril, da obstajajo pogoji za uspešno sodelovanje, od prisotnih pa je odvisno, kdaj se bo od besed prešlo k dejanjem.

V nadaljnji razpravi je bilo dano še nekaj predlogov, mnenj in problemov, ki so bili rešeni ali pa še čakajo na rešitev v bližnji prihodnosti. Postavljeni so bili temelji za še konkretnije sodelovanje in še bolj uspešno skupno delo.

Design Iskra v Afriki

Pripravljalni odbor za jugoslovansko razstavo v Abidjanu — Slonokoščena obala je izbral Iskra, da prikaže svoje izdelke, ki so bili v zadnjih dveh letih nagajani za dobro obliko na posebni razstavi Designa Iskra kot akcent cele prireditve.

Kolektiven uspeh

Elektromehanika TOZD Stikala Kranj — Skupina, ki po predpisanih operacijah sestavlja paketna stikala, je od leta 1970 do 8. novembra 1973 že sestavila milijon stikal za izvoz. Jasno pa je, da je pri tem sodelovalo še mnogo drugih članov kolektiva, zato se smatra to za kolektiven uspeh, ki je vreden vse pozornosti.

Milijon stikal za izvoz

Kranj, 8. novembra — Nekaj minut po 13. uri je bilo v tovarni »Stikala« oz. TOZD podjetja Elektromehanika Kranj izdelano milijonto stikalo za izvoz, ki ga je dokončno zmontirala Marija Kmetič,

Francka Rehberger, ki je zmontirala 999.999 stikalo, je v Iskri zaposlena že deset let. Je poročena in ima tri otroke: Marjanca, Irenko in Igorja. Mož je zaposlen v Tekstilindusu. Na vprašanje, če je zadovoljna z delom oz. z montiranjem stikal na tekočem traku, je dejala: »Ja, sem! Všeč mi je to delo!«

Marija Kmetič je v Iskri 11. leto. Tokrat ji je »usoda« namenila, da sestavi milijonto paketno stikalo za izvoz. Toda le-to bo ostalo kot veren dokaz kolektivnega uspeha v razstavnih vitrinah tovarne. Je poročena in ima pridno hčerko. Mož je zaposlen v Iskri. Tudi ona je dejala, da je z delom zadovoljna.

zadnjega pred njim je sestavila Francka Rehberger, prvega za njim pa Zofka Novak, seveda pa so vsa tri stikala pred tem prešla vse predpisane faze dela. Predvsem je milijonto stikalo zanimivo zato, ker je bil ves milijon izdelanih stikal prodan v inozemstvo oz. konkretno v Vzhodno Nemčijo. Direktor tovarne Peter Kobal je v nagovoru predvsem poudaril kolektivno zaslugo vseh, ki so karkoli sodelovali pri tem izdelku in se vsem zahvalil za izredno prizadevnost. Ker je izdelek viden le ob končni fazi operacij na tekočem traku, je najstarejši delavki Angelci Žun izročil šopek nageljnov kot simbol čestitk vsem za prizadevnost, skupni napor in uspeh.

V razgovoru je direktor dejal, da je kolektiv ta uspeh dosegel v okviru specializacije in kooperacije s firmo VVB AG v Vzhodni Nemčiji, ki je bila sklenjena 1970. leta. Podatek, da so v letu 1970 prodali imenovani firmi 50.000, leto pozneje 165.000, 1972. leta 330.000, letos pa že 455.000 paketnih stikal, skupaj torej milijon, zgovorno kaže koristnost te kooperacije in specializacije.

Poudarek velja tudi kvaliteti in ceni, ki sta na svetovni ravni. Pri tem stikalu imajo v okviru Iskre tudi zaščitni patent, ki je zaščiteno tudi v Vzhodni in Zahodni Nemčiji. Tu bi lahko govorili tudi o dobri organizaciji dela in izredni rasti produktivnosti. Vse to daje kolektivu moč, da je konkurenčen tudi na inozemskem trgu. ABC

DOPISUJTE V ISKRO

Aktivnost naj bo merilo moči

Jesen je tu, dopusti so za nami, aktivnost družbeno-političnih organizacij je v polnem razmahu.

Tako je tudi Zveza komunistov povesod in na vseh področjih poživila svoje delo. Ena njenih bistvenih nalog je usposabljanje njenih kadrov in pridobivanje novih.

ZK kot družbeno-politična organizacija ima o naši domovini povsem specifično vlogo, ki je velika in zahtevna. Delovne ljudi mora voditi po poteh napredka pravičnosti in poštenosti, zato mora imeti v svojih vrstah res najboljše ljudi, ki morajo biti vzgled in primer drugim.

Vendar je ZK kot organizacija dostikrat premalo čutili v vsakdanjih dogajanjih. Zakaj? Moje mnenje je, da njeni člani in vodstva, posebno v osnovnih organizacijah, store v teh pogledih premalo. ZK je tista, ki bi morala prva opaziti napake in probleme. Močno se mi dozdeva, da je povesod problemov več kot samo za en sestanek ali dva na leto! Mislim, da se večina članov strinja z menoj.

Drug problem, ki je še kako pereč in aktualen, je pridobivanje novih kadrov in kandidatov za ZK. Prepričan sem, da nihče od ljudi nima nič proti idejam in nalogam ZK, vendar pa je pristop do ljudi, ki bi jih želeli sprejeti v ZK, dostikrat dokaj tog, da ne rečem, nepravilen. Ne moreš priti k nekemu in mu reči: »Ali bi rad postal član ZK?« Mislim, da je k stvari treba pristopiti na drugačen način. Treba je vprašati neposredno nadrejenega, kdo od njegovih ljudi bi bil dovolj zrel in primeren za članstvo v ZK. Predlagane ljudi bi bilo treba potem na nekem sestanku oz. predavanju seznaniti z idejami in smotri ZK, kajti mnogo ljudi komaj približno ve, kakšna naj bi bila vloga Zveze komunistov. Ljudem je treba v pravi luči pokazati, kaj ZK dela in kaj naj bi delala vnaprej. Mislim, da je bilo

Zofka Novak dela v kranjski Iskri 11. leto. Ob razgovoru je sestavljala 1.000.001 paketno stikalo, namenjeno za izvoz. Tudi ona je poročena, ima 14-letno hčerko Vladico, mož pa je zaposlen v Iskrini orodjarni. Na vprašanje, kako je z delom zadovoljna, je malce nasmejana dejala: »Se kar!« — Na vprašanje, kaj si najbolj želijo, je bil odgovor vseh treh skoraj enak in vreden vse pozornosti, saj so dejale: »Da bi bilo vedno dovolj dela!«

do sedaj na področju osveščanja in seznanja ljudi z vlogo ZK v socialistični družbi doslej odločno premalo storjenega. Mladinska organizacija Elektromehanike je bila grajena s strani ZK, da je na področju pridobivanja novih članov v ZK storila premalo. Vendar, čigava je krivda in koliko je kritika upravičena, če je bila s strani ZM pobuda za sodelovanje z ZK, s strani ZK pa odziva ni bilo? In vendar ljudje iz predsedstva ZM redno vodijo ankete na uvajalnih seminarjih, na anketnih listih pa je vprašanje tudi: »Ali bi želel postati član ZK?«

Mislim, da je naloga ZM predvsem, da z roko v roki sodeluje in dela z ZK, pomaga naj pri pridobivanju novih, poštenih, naprednih in delovnih članov kolektivov za članstvo v ZK, ni pa tista, ki naj bi praktično sama delala na tem področju. Mi, mladinci imamo evidentirane kandidate za sprejem v ZK. Mislim, da se naš uspeh ne more meriti s številom predlaganih kandidatov, pač pa z njihovimi moralno-političnimi kvalitetami. Poznam pa še veliko ljudi, ki so pripravljene nekaj storiti za pravično stvar, treba pa se je z njimi pogovoriti, treba je k njim pristopiti na pravičen način!

Moje osebno prepričanje je, da se moč neke osnovne organizacije ne more izraziti s številom članov, pač pa z njeno aktivnostjo.

Dodal bi le še to, da je prva in bistvena naloga vseh družbeno-političnih organizacij, da sodelujejo med seboj, da nastopajo kot enotni nosilci naprednih in pravičnih idej.

Predsednik TK ZMS Elektromehanike Jože Perko

ZP ISKRA = ZP ISKRA + MI

V krizi smo. Že nekaj časa. Štipendisti ZP Iskra namreč. Referat za štipendije je le kratka postaja, kamor prideš 18. ali 19. ali 24. v mesecu; dobiš in greš. Res, tu je glasilo, ki nas za hip popelje v »naše« tovarne, med »Iskraše«. In letna praksa (počitniška), pa...

Čimprej diplomiraj, pa boš naš! Studij je resno delo. Če si neprizanesljiv sam s seboj pa sploh. Knjige, predavanja, ... Delo je zavestno in ga zaradi nekega notranjega gona pol ne občutiš. Čitam, delam, berem... Do 31. oktobra vse! Še 5, še 4, 3, ... Pogledam nazaj na mnoge stvari se mi zde smešne. To je odtujevanje družbi, dogajanju v času, ki ga živimo; preživljamo v času. Kaj je naravno preživljanje: spontan občutek za delo, sočloveka, za samovzgojo. In kje je sočutje, ljubezen... Preživljanje je z leti vse bolj enolično in če ga že na začetku ne popestrimo do skrajnosti, je malo upanja.

Sem odločno proti novemu načinu štipendiranja, ker je to v prenesenem pomenu nagrajevanje za odtujevanje družbi, ljudem. Tekma opravljanja izpitov. Nove norme nad dokaj realnimi normami posameznih fakultet. V času borbe zoper socialne razlike nov način štipendiranja prav gotovo ni korak naprej. Izgovarjanje na absolutente z dvajsetimi neopravljenimi izpiti problem elektrofakultete — 9 semestrov, drugod 8) in posploševanje je nesprejemljivo. Dopustne bi bile kvečjemu 20 odstotne razlike (stimulacija za uspeh) glede na osnovno štipendijo med študenti, ki so opravili (uspešno) pogoje fakultet. Zjad znaša ta razlika tudi 50 odstotkov. Prav zares je vredno premisliti in najti boljše rešitev od dosedanjih. Navsezadnje pa, čudovito se je odpovedati nekaj desetisočakom in tako prerasti še eno vsiljeno nam normo v boju za bolj naravno, sponatano preživljanje. Denar ni sveta vladar!!

Zatorej se moramo štipendisti čimprej sestati, ker se na nekaj novega lahko odzovemo; pohvalno, negodovno, strogo kritično, ... ali pa se sploh ne odzovemo. To slednje je najslabše, nevredno človeka. Upam, da bo predavalnica Elektrofakultete na dan našega zbora polna svežih idej, besed, toplih besed... da bomo v njej MI. Občutek odgovornosti, zase, za družbo?! Naša zavest?!

Prepričan sem, da nam tovariši z Referata za štipendije in sploh kadroviki želijo pomagati, da so naša mnenja, predlogi vedno dobrodošli. Celo zahteve, če so upravičene, utemeljene tako, da so razumljive človeku, ki jih hoče razumeti.

Zbor štipendistov bo hkrati pomoč našim štipenditorjem v njihovem prizadevanju (kdor dela greši!) za izboljšanje študentskih razmer, za toplejše vključevanje štipendistov v Združeno podjetje Iskra in sploh v prizadevanju nas vseh, da prerastemo iz mladih »svobodnjakov« v zavestno ustvarjalne sile naše družbe!

U. J.

Lep večer Koroških pesmi

V petek zvečer (9. novembra) je bil v koncertni dvorani Delavskega doma v Kranju koncert koroških ljudskih pesmi. Peli so trije moški pevski zbori: pevski zbor ISKRE z dirigentom Janezom Močnikom, oktet bratov Pirnat iz Jarš, ki ga vodi Karel Juvan in zbor Davorin Jenko iz Cerkelj pod vodstvom Milka Škoberneta. S prijeto besedo je program povezoval napovedovalec Jože Logar.

Gost večera je bil znani skladatelj koroških ljudskih pesmi Pavel Kernjak, avtor pesmi »Mojeceja«, »Katerca« in nešteti drugih. Pretežni del sporeda je obsegal prav Kernjakove skladbe; ta naš koroški narodni buditelj je namreč ravno praznoval svoj 75. rojstni dan. Dekle v slovenski narodni noši mu je izročilo lep šopek nageljnov, posebno prisrčno pa sta ga v imenu nas vseh pozdravila tovariša Ivan Grašič in Janko Sicherl. S Pavlom Kernjakom je prišel tudi tajnik Slovenske prosvetne zveze v Celovcu, znani koroški pesnik, Andrej Kokot.

Dvorana je bila za številno občinstvo premajhna. Morda je prireditelj (pod vtisom tovrstnih domačih koncertov?) podcenil navdušenost naših ljudi za koroško ljudsko pesem. Seveda pa je bila udeležba poslušalcev predvsem odraz priljubljenosti Pavla Kernjaka in naša neusahljiva solidarnost s Koroškimi Slovenci.

Solidarnost? Je v sedanjem času, ko na Koroškem »hajmatinstovci« razstreljujejo partizanske spomenike, uničujejo slovenske napise, postavljajo spomenike tistim, ki so se borili za nacistično Nemčijo, ko ne izpolnjujejo državne pogodbe — je v sedanjem času dovolj, da smo samo navzoči na takšnih koncertih, se od časa do časa napravimo v narodne noše, prikažemo koroške narode običaje, in zapojemo koroške ljudske pesmi?! Ne vem, če bomo le s tem ubranili mlado slovensko generacijo na Koroškem pred nezadržno germanizacijo, ki prodira vanjo skozi šole, organizacije, skozi gospodarsko razlomljevanje, skozi občila (radio, časopise, TV...)?

Zelo interesantno: lahko gledam avstrijski TV program! Slovenci na Koroškem pa v večini ne morejo sprejemati našega programa. Pa bi bilo zelo dobro, posebno za malčke in otroke, da bi lahko slišali in videli domačo pravljico, pesmico ali igro. Ali za to ni denarja? Nekoč ga bomo morda radi dali, samo ura teče...

Ob zaključku je treba pripomniti, da je koncert lepo uspel, da so bili poslušalci zelo zadovoljni in, da si take in podobne prireditve še želijo, saj je bilo zanimanje za koncert izredno oz. koncertna dvorana (320 sedežev) ni mogla sprejeti vseh, ki so želeli prisostvovati koncertni prireditvi. Vse to kaže, da si ljudje med poplavo modernih ritmov močno želijo slišati tudi nepovrnjeno domačo ljudsko pesem, ki ni in ne more izzveneti. Rado Kokalj

Razpis

ZP ISKRA KRANJ
RAZPISUJE ZA TOVARNO
ELEKTRIČNIH
APARATOV
Ljubljana

20 štipendij na Poklicni šoli in sicer za naslednje poklice:

14 štipendij elektromehanik
4 štipendije orodjar
2 štipendiji strojni ključavničar

Kandidati za štipendije naj pošljejo svoje vloge na naslov: ZP ISKRA KRANJ, Strokovne službe, Referat za štipendije, Ljubljana, Trg prekomorskih brigad 1, do 26. 10. 1973.

LUDVIKA KRANJCA, pomočnika direktorja direkcije za zunanjo trgovino smo naprosili za pričujoči prispevek o skladu za kreditiranje in zavarovanje izvoznih poslov.

Prodaja profesionalnih izdelkov, to je opreme in drugih kapitalnih dobrin, na svetovnem tržišču v današnjem času praktično ni mogoča brez ustreznega kreditiranja. Kupci takega blaga na licitacijah med prvimi pogoji postavljajo vedno vprašanje pogojev kreditiranja, ker so to ponavadi investicijska sredstva večjega obsega, katere kupci zmorejo financirati edino s pomočjo kreditov. Prodajalci oz. proizvajalci takega blaga pa običajno sami niso v stanju nuditi zahtevanih pogojev in se zaradi tega vedno obračajo na ustrezne finančne institucije ali da s pomočjo države ustanavljajo posebne sklade, ki prevzemajo financiranje takih aranžmanov. Poleg kreditiranja je pri teh aranžmanih pomembna še druga posebnost. Običajno so ti posli vezani na daljše obdobje in so zaradi tega toliko bolj izpostavljeni tudi raznim nekomercialnim rizikom, ki v danih pogojih lahko nastopijo. Sprememba družbenega sistema v neki državi, gospodarske težave in drugi riziki, ki jih zavarovalnice pri zavarovanju običajnih rizikov ne upoštevajo, lahko bistveno vplivajo na končno realizacijo sklenjenega posla. Bili so primeri, ko so prodajalci ob nastopu takih rizikov utrpeli veliko škodo. Te okoliščine narekujejo, da se take posle obvezno zavaruje tudi proti nekomercialnim rizikom.

Obe funkciji, to je kreditiranje in zavarovanje, je v Jugoslaviji opravljal tako imenovani sklad za kreditiranje in zavarovanje izvoza opreme in ladij, ki je bil ustanovljen s posebnim zakonom s strani zveznega izvršnega sveta na nivoju federacije leta 1967. Ta sklad je reorganiziral kakor zvezna institucija. Formiran je bil poseben iniciativni odbor, ki je prevzel nalogo postopne likvidacije starega sklada in ustanovitve novega sklada, ki bi prevzel funkcije starega. Celotna priprava je potekala v prvi polovici lanskega leta. V mesecu juniju 1972 se je zbralo 64 ustanoviteljev in ustanovilo poseben sklad gospodarstva z namenom, da bi prevzel kreditiranje in zavarovanje izvoznih poslov. Med ustanovitelji so v glavnem gospodarske organizacije — proizvajalci in izvozniki opreme in ladij, nekatere banke, pa tudi družbeno politične skupnosti. Na tej skupščini so bili sprejeti osnovni akti, to je statut in drugi dokumenti, potrebni za poslovanje sklada. Prva redna skupščina sklada in druga redna skupščina sklada sta bili v mesecu februarju in mesecu juniju tega leta. Sklad funkcionira kot organizacija združenega dela, vendar s tem, da so v vseh organih upravljanja s skladom predstavniki organizacij — ustanoviteljev sklada. Sedež sklada je v Beogradu.

Po projekciji bilance potrebnih sredstev za obdobje od ustanovitve do leta 1975, ki jo je pripravil iniciativni odbor, je bilo predvideno, da bo iz vseh možnih virov mobiliziran relativno velik potencial in sicer 2,5—3 milijarde N din letno, to je v obdobju 4 let ca. 10 milijard N din. Ta sredstva naj bi zadostovala za uspešno aktivnost sklada glede na orientacijo srednjeročnega plana razvoja.

Koriščenje uslug sklada, t. j. pridobivanje potrebnih kreditov za izvozne posle in zavarovanje, je vezano na obvezno članstvo v skladu. Status člana pa pridobi vsaka organizacija, ki v sklad vpiše najmanj eno vlogo v višini 3 milijonov N din, od katere se vplača le polovica, t. j. 1,5 milijona N din, druga polovica pa se samo vpisuje. Ta polovica se bo vplačala samo v izjemnem slučaju, če bo skupščina sklada smatrala za potrebno in sprejela za to ustrezen sklep.

Sklad za kreditiranje in zavarovanje izvoznih poslov

Ustanovitelji sklada so obvezo vplačila 1,5 milijona lahko izpolnili v treh obrokih in sicer v septembru 1972, juniju 1973 in juniju 1974. leta. Novi člani, ki pristopijo k skladu po juniju 1973, pa morajo ob vpisu vplačati dve tretjini, t. j. 1 milijon N din, tretjo tretjino pa v juniju 1974. Organizacije, ki bodo pristopile k skladu po juniju 1974, pa bodo morale ob vpisu vplačati vse tri tretjine, t. j. 1,5 milijona.

Orientacija združenega podjetja Iskre je usmerjena v vedno večji izvoz svojih izdelkov. Srednjeročni program izvoza predvideva, da bi v letu 1976 dosegli 100 milijonov \$ izvoza. V strukturi izvoznega blaga se v naslednjem obdobju predvideva vedno večja udeležba profesionalnih izdelkov. Taka usmerjenost podjetja jasno kaže, da realizacija teh ciljev brez uporabe vseh oblik komercialnega nastopa na tujih trgih, med njimi tudi kreditiranja, v bodočnosti praktično ne bo mogoča. Zaradi tega

smatramo, da je članstvo v skladu za kreditiranje in zavarovanje izvoznih poslov za Iskro nujno, ker edino na ta način si bo lahko pridobilo potrebne kredite, ki jih bo v danem trenutku primorano nuditi, če bomo hoteli konkurenčno nastopati na mednarodnih licitacijah.

Član sklada lahko postane tudi posamezna organizacija združenega podjetja, vendar v tem primeru bo morala sama izpolniti vse obveznosti vpisa in vplačila vloge. Zaradi tega je očitna prednost, da to storimo v imenu združenega podjetja in da vsaka organizacija prevzame ustrezno udeležbo pri vpisu in vplačilu vloge, ta pa je prav gotovo neprimerno nižja kot bi bila v primeru samostojnega vpisa, koristi pa so praktično iste.

Prepričani smo, da bodo organizacije združenega podjetja ugotovile svoj interes in se odločile v smislu sugestije poslovnega odbora in delavskega sveta združenega podjetja.

Počitniška skupnost Iskra vabi na 3-dnevni izlet v San Marino

v dneh od 29. novembra do 1. decembra z avtobusom.

Cena izleta je 680 din na osebo, pri čemer sta vračunana dva kompletna penziona in prevoz. Stroške izleta lahko poravnate v dveh obrokih.

Prijave sprejema: Počitniška skupnost Iskra, Ljubljana, Trg Prekomorskih brigad 1, tel.: 55-898 do vključno 26. t. m.

Vsak udeleženec mora imeti veljaven osebni potni list.

Pred kratkim so odšli v pokoj Jožica Žagar (zgornja slika) iz obrata »Merilne naprave«, ki je bila v Iskri zaposlena 25 let, Stane Pirih (srednja slika) iz obrata GPP ERO, v Iskri zaposlen 17 let ter Franc Stegnar iz obrata »Vzdrževanje strojev« (spodnja slika), v Iskri zaposlen 18 let. Ob slovesu so jim sodelavci poklonili lepa spominska darila in jim zaželeli še mnogo zdravih in zadovoljnih let v zasluženem pokoju.

ŠTIPENDISTI

Klub štipendistov Iskra sklicuje

REDNO LETNO SKUPŠČINO

v torek, 20. novembra v veliki predavalnici Elektrofakultete — Tržaška 25 v Ljubljani. Pričetek ob 18. uri. Med drugim bomo tudi obravnavali pravilnik o štipendijah, odnose štipendist-štipenditor ter delo in naloge kluba.

Izvršni odbor KŠI

ZAHVALA

Ob izgubi dragega očeta

STANETA SERAŽINA

se iskreno zahvaljujem vsem sodelavkam in sodelavcem v Biroju in Kontroli obrata ATC v Kranju za izraženo sožalje, podarjeni venec in spremstvo na njegovi zadnji poti.

Sin Silvo Seražin

ZAHVALA

Ob smrti mojega očeta

FRANCA AHAČIČA

se najlepše zahvaljujem sodelavcem v razvoju ATN kranjske tovarne za izraze sožalja, podarjeno cvetje, finančno pomoč ter spremstvo na njegovi zadnji poti.

Sin France

ZAHVALA

Ob smrti mojega očeta

FRANCA REJCA

se iskreno zahvaljujem sodelavcem v tovarni »Stikala« Kranj za izraze sožalja in denarno pomoč.

Hčerka Vera Rejc

ZAHVALA

Ob izgubi drage mame

TEREZIJE TRBIČ

se iskreno zahvaljujem vsem sodelavkam in sodelavcem v obratu ATC kranjske tovarne za izraze sožalja in denarno pomoč.

Sin Nikola Trbič

ISKRA — glasilo delovnega kolektiva ZP Iskra Kranj, industrije za elektromehaniko, telekomunikacije, elektroniko in avtomatiko — Urejuje uredniški odbor — Glavni urednik: Igor Slavec, Odgovorni urednik: Janez Silc — Izhaja tedensko — Rokopisov ne vračamo — Naslov uredništva: ISKRA KRANJ, Savska loka 4, telefon 22-221, int. 2333 — Tisk in klišei: »ČP Gorenjski tisk« Kranj